Baranyi Ferenc 85



Köszöntjük a költőt. Sokoldalú tevékenysége mellől – sok fiatalt megszólító szerelmi lírája, műfordítói, opera-librettói, televíziós műsorai, szerkesztői és más tevékenysége mellől idézve azt a szolgálatát, amellyel a régi Új Írásban megmutatkozott, vitákat, viharokat keltve, s máig vállalva: közösségi, politikai, szó-szólói hitvallását. Amit az Új Írás hajnalán megpendített, majd jó hat évtizeddel később is vállalt, a Tekintetben, és nálunk, az ujiras.hu*-ban.*

Végül közöljük azt a laudációt, amellyel Juhász Ferenc illette őt egy korábbi ünnepen.

BARANYI FERENC

JAJ, MIT TEGYÜNK OLYANNAL...

Jaj, mit tegyünk olyannal, aki a barikádok
tetején vas-időkben mellét kitárva állott,
hűsége rabjaként átlábalt tűzfolyón is,
s sziszegve járt nyomában a vipera-golyóbis?
Aki a győzelemtől méltán megittasodva
lépett — vezetni-rendelt — kisebb-nagyobb oromra,
és ott, a napba nézve, megrészegült a fényben,
s korbács-nyéllé silányult a zászlórúd kezében?
Körötte közlegények tették tovább, mi kellett:
bányásztak, esztergáltak, földbe magot vetettek,
s parancs-lesőn figyeltek, vigyázva, szinte félve
a hideg hős-szoborrá merevedett vezérre,
s bronz-alakján keresztül lassan gyűlölni kezdték
miért a tűzbe gázolt, miért vérzett: az eszmét.

Magas hegyeink ormán nem szobor: ember áll már,
ki ott is küzdve fárad, nem csak a barikádnál,
de apróbb dombjainkon itt-ott áll még a bálvány,
öklét a mélybe sújtva, arcát a napba tárván,
értünk hullatta vérét, értünk a tűzbe ment el,
kemény korban kemény volt — jaj, mit tegyünk ilyennel?

Vérét ontotta értünk? Öntsünk új vért erébe!
Miattunk tűzbe gázolt? Lopjunk tüzet szivébe!
Bronza bőrré puhuljon, éljen, mozogjon újra,
kezek után kutasson dorongra-fagyott ujja,
ne várja meg, hogy egyszer úgy járjon, mint a többi.
hogy a nép kényszerüljön volt hősét félrelökni...

Baranyi Ferenc

Ne hagyja az Isten

Már nem vetem meg. Már csak szánom őket.
A megvásárolt együttműködőket,
a megfélemlített hunyászkodókat,
a lankadatlan buzgalmú nyalókat.

Szánom őket, mivel infláció van:
harminc ezüst nem összeg euróban,
a megfélemlítők is berezelnek
s szaros hátsón kisiklanak a nyelvek.

A megvetés nem mindig megalázás,
dacot szülhet, a rosszért hős kiállást,
de megbélyegzett lesz szánalomtól,
ki hitványságát mentegetve hódol.

Elkeserít az elprédált jövendő,
túl sok a szánandó, a megvetendő,
én már az Úristent csak arra kérem:
ne hagyja, hogy megútáljam a népem.

Juhász Ferenc

Vivát, Baranyi!

…hiszen költőt ünneplünk most, **Baranyi Ferenc**et. Mert a rendszercserével megszületett a magyar költészet lényegétől elidegenült, múlttól független esztétikai galaxis, a középszerűség és kispolgáriság pökhendi és öntelt jelenkora. Egy költőnő születésnapját dicsérő cikkben olvasom, hogy a mai, új költészet és irodalom nem vágyik szellemtörténetünk tárgyilagos és hiteles lét-örökségére, hogy „egyfajta közösségi, elkötelezett, képviseleti beszédmódot és váteszi magatartást elutasítva, az élőbeszédhez közelítő hangú, tárgyilagosabb,

személyesebb költői nyelvben leltük örömünket". Hát most megkaptad *Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Vajda János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós,* és mind, ti utánuk következők. Boldog világ! Elbutított ifjúság, számítógépernyőhöz ragadt ezerszer harminc légyszemű ifjúság!

Én most újraolvastam Baranyi Ferenc műveit, és sehol nem látom a fönti elidegenedést (de a világlírában sem!), nem látok váteszi magatartást, képviseleti beszédmódot, csak igazi jó verseket látok, szép és emberi költészetet, szerelmet, örömöt, vágyódást, hűséget az elesettekhez, tisztességet az emberségben és semmi cinizmust, hülyülést, balficamosságot, csak ámulatot látok, a világ összlétének örömét és gyász-súlyát, a megmaradás-vágyat, a haláltudat kegyetlen kegyelmét, az embertudat emberkötelességét olvasom, a hűséget a hűségesekhez. Legyen ennyi is elég ezen az angyal-előtti, ördögtelen ünnepen! Dolgozz még, ne hagyd magad és ne legyen hajnalod sose keserű, mint a csalánlevél-tea, amit lázunkra főzött anyánk. Az áldott szegény Mama.

Vivát, Barátom! Vivát, Baranyi!

Megjelent: Juhász Ferenc: A végtelen tükre
Kossuth Kiadó, 2015.